

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. A. J.**, bytom K., zastúpeného: *Advokátska kancelária A. H., s.r.o., so sídlom J.*, proti žalovanému: **Daňový úrad Banská Bystrica I**, so sídlom Trieda SNP č. 75, Banská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutí žalovaného č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/197/2007-66 zo dňa 13.01.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/197/2007-66 zo dňa 13. januára 2010 **z r u š u j e** a konanie **z a s t a v u j e**.

Po právoplatnosti uznesenia bude vec **postúpená** Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky, Nová ulica 13, Banská Bystrica.

Žiaden z účastníkov **nemá právo** na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením krajský súd zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutí žalovaného č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, ktorými žalovaný podľa § 63 ods. 6 zák.č. 511/1992 Zb. o správe daní a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov žiadosti žalobcu nevyhoviel a nepriznal mu úrok z preplatku na dani z pridanej hodnoty z nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobia máj 1997, apríl 1997 a jún 1997. Žalovaný v poučení uviedol, že proti týmto rozhodnutiam sa podľa § 46 ods. 1 zák.č. 511/1992 Zb. nemožno odvolať.

Krajský súd uznesenie odôvodnil tým, že skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať, či žaloba bola podaná v lehote podľa § 250b ods. 1 O.s.p. Zástupcovi žalobcu bolo rozhodnutie žalovaného doručené dňa 10.04.2007. Lehota podľa § 250b ods. 1 O.s.p. na podanie žaloby žalobcovi uplynula dňom 11.06.2007. Žalobca podal žalobu na poštovú prepravu dňa 18.07.2007.

Nedodržanie lehoty na podanie žaloby, ktorej zmeškanie nemožno odpustiť podľa § 250b ods. 1 O.s.p., predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej ale musí konanie zastaviť. Súd konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil z dôvodu, že žaloba bola podaná oneskorene.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd vytvoril z jednej podanej žaloby uskutočnenej jedným podaním voči súdu šesť konaní a následne dve rozdielne konania, v ktorých oddelene posudzoval zákonnosť rozhodnutí žalovaného bez toho, aby ich posudzoval ako jeden celok. Poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Sžf 38/2008 zo dňa 29.05.2008, 5 Sžf 34/2008 zo dňa 28.04.2009 a 3 Sžf 37/2008 zo dňa 29.05.2008. Má za to, že v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia krajský súd zopakoval tú istú vadu, na ktorú upozornil najvyšší súd a teda vydaním napadnutého uznesenia opäť odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom.

Žalobca nesúhlasil s názorom krajského súdu, že v prípade rozhodnutia o nepriznaní úroku a rozhodnutia o zamietnutí odvolania ide o dva odlišné druhy konania. Na základe toho krajský súd konštatoval, že žalobca v prípade rozhodnutia o nepriznaní úroku premeškal lehotu stanovenú zákonom na preskúmanie jeho zákonnosti. Podľa názoru žalobcu bolo potrebné lehotu pre podanie žaloby žalobcu odvíjať až odo dňa doručenia rozhodnutí žalovaného o odvolaniach žalobcu.

V dôsledku nezákonného postupu krajského súdu neboli rozhodnutia žalovaného vydané v prvom a druhom stupni posudzované vo vzťahu k podanej žalobe ako jeden celok, čo zapríčinilo napokon i nesprávne rozhodnutia súdu prvého stupňa. V prípade správneho a zákonného postupu zo strany súdu, by nebolo podľa názoru žalobcu možné konanie zastaviť podľa § 250d ods. 3 O.s.p. z dôvodu, že žaloba bola podaná oneskorene.

Žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/197/2007-66 zo dňa 13.01.2010 podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 18.03.2010 uviedol, že sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a s právnym posúdením veci, ktoré uviedol Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení č.k. 23S/197/2007-66 zo dňa 13.01.2010 a trvá na svojom vyjadrení k žalobe a vyjadreniach č. 651/230/18472/08Šauš, č. 651/230/18483/08Šauš, č. 651/230/18491/08Šauš

zo dňa 09.04.2008 a poukázal na právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v rozsudku sp. zn. 5 Sžf 23/2008 zo dňa 17.02.2009.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/197/2007-66 zo dňa 13.01.2010 potvrdil ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. a/ O.s.p., konanie zastaviť a vec postúpiť Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky podľa § 221 ods. 2 O.s.p.

Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žalobca žalobou zo dňa 18.07.2007, ktorá došla krajskému súdu dňa 19.07.2007 označenou ako žaloba na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 sa podľa petitu žaloby domáhal zrušenia rozhodnutí žalovaného č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, ako aj rozhodnutí žalovaného č. 651/230/923-26480/07/Šauš zo dňa 18.05.2007, č. 651/230/924-26477/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 a č. 651/230/922-26484/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

Rozhodnutiami č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 žalovaný podľa § 63 ods. 6 zák.č. 511/1992 Zb. žiadosti žalobcu nevyhovel a nepriznal mu úrok z preplatku na dani z pridanej hodnoty z nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobia máj 1997, apríl 1997 a jún 1997. Žalovaný v poučení uviedol, že proti týmto rozhodnutiam sa podľa § 46 ods. 1 zák.č. 511/1992 Zb. nemožno odvolať.

Rozhodnutiami č. 651/230/923-26480/07/Šauš zo dňa 18.05.2007, č. 651/230/924-26477/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 a č. 651/230/922-26484/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 žalovaný podľa § 47 ods. 5 písm. a/ zák.č. 511/1992 Zb. odvolania žalobcu zo dňa 25.04.2007 podané proti rozhodnutiam č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 zamietol.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 23S/149/2007-41 zo dňa 16.01.2008 zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutí žalovaného č. 651/230/923-26480/07/Šauš zo dňa 18.05.2007, č. 651/230/924-26477/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 a č. 651/230/922-26484/07/Šauš zo dňa 18.05.2007. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp.zn. 5 Sžf 23/2008 zo dňa 17.02.2009 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/149/2007-41 zo dňa 16.01.2008 potvrdil.

Vzhľadom k tomu, že krajský súd rozhodol o rozhodnutiach žalovaného č. 651/230/923-26480/07/Šauš zo dňa 18.05.2007, č. 651/230/924-26477/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 a č. 651/230/922-26484/07/Šauš zo dňa 18.05.2007 v samostatnom konaní a jeho rozhodnutie bolo potvrdené iným senátom najvyššieho súdu, mohol sa senát najvyššieho súdu zaoberať iba rozhodnutiami žalovaného č. 651/230/923-17554/07/Šauš zo dňa 29.03.2007, č. 651/230/924-17553/07/Šauš zo dňa 29.03.2007 a č. 651/230/922-17556/07/Šauš zo dňa 29.03.2007.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 247 ods. 3 O.s.p. predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 46 ods. 1 zák.č. 511/1992 Zb. proti určaniu dane správcom dane a proti iným rozhodnutiam, pre ktoré je to zákonom ustanovené, sa účastník konania môže odvolať, ak sa odvolania nevzdal písomne alebo ústne do zápisnice.

Podľa § 63 ods. 6 zák.č. 511/1992 Zb. ak vznik preplatku zapríčini správca dane, a ak ho nemožno použiť podľa odsekov 2 a 3, vráti preplatok bez žiadosti do 15 dní od jeho zistenia. Ak správca dane vráti preplatok po lehote, je povinný zaplatiť daňovému subjektu úrok vo výške trojnásobku základnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska platnej v posledný deň lehoty, v ktorej mala byť suma preplatku podľa tohto zákona vrátená, pričom

úrok sa vypočíta zo sumy preplatku a počtu dní jeho zadržania; tento postup sa vzťahuje aj na oneskorené vrátenie preplatku podľa odseku 4.

Podľa § 63 ods. 7 zák.č. 511/1992 Zb. proti rozhodnutiu správcu dane o žiadosti o vrátenie preplatku môže daňový subjekt podať odvolanie do pätnástich dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie nemá odkladný účinok.

Zásada dvojinstančnosti konania spočíva v možnosti nápravy prvostupňového rozhodnutia orgánom vyššieho stupňa (odvolacím orgánom) na základe podaného opravného prostriedku účastníkom konania. Táto zásada má o to väčší význam v daňovom konaní, v ktorom správca dane svojimi rozhodnutiami a inými úkonmi zasahuje do majetkovej sféry daňového subjektu.

Daňový preplatok je definovaný v § 63 ods. 1 zák.č. 511/1992 Zb. ako suma platby, ktorá prevyšuje splatnú daň. Podľa najvyššieho súdu úrok za vrátenie preplatku po lehote ustanovenej v § 63 ods. 4 zák.č. 511/1992 Zb., ktorý je povinný zaplatiť daňovému subjektu správca dane v zmysle § 63 ods. 6 zák.č. 511/1992 Zb. je príslušenstvom pohľadávky – daňového preplatku daňového subjektu voči štátu. Najvyšší súd potom vzhľadom na povahu nároku daňového subjektu na vrátenie úroku z preplatku pripúšťa možnosť odvolať sa voči takémuto rozhodnutiu v zmysle § 63 ods. 7 zák.č. 511/1992 Zb.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, musí byť v súlade s touto ústavou.

Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd. (II. ÚS 148/06).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že tam, kde prichádza do úvahy dvojaký výklad, je potrebné uprednostniť ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnejšie uplatnenie práv a je povinnosťou všetkých štátnych orgánov vykladať právne normy ústavne konformným spôsobom. Aj príslušné ustanovenia zákona o správe daní a poplatkov treba vykladať a uplatňovať tak, aby ich výklad a aplikácia boli v súlade s ústavou, t.j. aj v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho alebo iného právom upraveného konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite.

Z ustanovení čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a § 247 ods. 2 O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 63 ods. 7 zák.č. 511/1992 Zb. vzhľadom na povahu uplatňovaného nároku, možno vyvodiť, že orgánom, ktorý má preskúmať rozhodnutia žalovaného a rozhodnúť či žalobcovi patrí úrok z preplatku podľa § 63 ods. 6 zák.č. 511/1992 Zb. a poskytnúť inú právnu ochranu v kvalite zodpovedajúcej obsahu základného práva v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Najvyšší súd pri posudzovaní podmienok konania (ich splnenie skúma súd z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každom stupni) zistil, že predmetom preskúmania v danom prípade je rozhodnutie vydané správnym orgánom prvého stupňa, proti ktorému je prípustný riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhodovať patrí do právomoci Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, preto uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/197/2007-66 zo dňa 13.01.2010 zrušil podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. a/ O.s.p., pretože dospel k záveru, že nie je daná právomoc súdu na konanie a konanie zastavil podľa § 221 ods. 2 O.s.p. Po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania bude vec postúpená Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky na postup podľa § 48 zák.č. 511/1992 Zb.

O trovách konania najvyšší súd rozhodol podľa § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Konanie bolo zastavené, preto žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 10. júna 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková